

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در بررسی

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران
در صندوق، همبستگی اسلامی برای توسعه

مرحله اول: جلسه ۱۳۸۷/۸/۱۵ شورای نگهبان

مرحله دوم: جلسات ۱۳۸۷/۸/۲۹ و ۱۳۸۷/۹/۶ شورای نگهبان

مرحله سوم: جلسات ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ و ۱۳۹۰/۱۲/۲۴ شورای نگهبان

استخراج، تنقیح و تدوین: محمد امینی زاده

بازبینی: کاظم کوهی اصفهانی

۲- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه مصوب ۱۳۸۷/۸/۹ مجلس شورای اسلامی (مرحله اول)

۲-۱- ماده واحده

«ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه (سازمان کنفرانس اسلامی)» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق‌السهم و حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.»

۲-۱-۱- نظرات استدلالی

۲-۱-۱-۱- دیدگاه مغایرت

تصویب عضویت در یک صندوق مستلزم تصویب و پذیرش اساسنامه آن صندوق است. در نتیجه برای تصویب عضویت در «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه (سازمان کنفرانس اسلامی)» می‌بایست علاوه بر تصویب ماده واحده‌ی اجازه الحاق دولت، متن اساسنامه آن نیز به تصویب مجلس برسد؛ لذا از آنجا که اولاً مشخص نیست متن اساسنامه مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر و ثانیاً متن مزبور نیز برای بررسی در شورا به ضمیمه ماده واحده ارسال نشده است، این مصوبه قابلیت بررسی در شورای نگهبان را ندارد و اظهارنظر در خصوص این مصوبه، منوط به روشن شدن این دو موضوع است.

۲-۱-۲- نظر شورای نگهبان

نظر به اینکه تصویب عضویت در صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این صندوق (اساسنامه) است و از آنجا که متن مزبور ضمیمه ماده واحده به این شورا ارسال نگردیده است، مضافاً به اینکه مشخص نمی‌باشد که متن مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر، بنابراین اظهارنظر در خصوص مورد ممکن نبوده، پس از دریافت کنوانسیون موجد (اساسنامه) مصوب اظهارنظر خواهد شد.

۳- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه مصوب ۱۳۸۷/۸/۹ مجلس شورای اسلامی (مرحله دوم)

۳-۱- ماده واحده

«ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه (سازمان کنفرانس اسلامی)» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق‌السهم و حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرائی طرف عضویت بر عهده دولت است.»^۱

۳-۱-۱- نظرات استدلالی

الف) ایراد سابق شورای نگهبان دو موضوع را در بر می‌گرفت؛ اول عدم ارسال اساسنامه «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه (سازمان کنفرانس اسلامی)» برای بررسی به شورای نگهبان و دوم عدم تصریح به اینکه متن اساسنامه مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. مجلس شورای اسلامی مورد اول را برطرف کرده و متن اساسنامه مورد اشاره را برای بررسی مواد و مفاد آن به شورای نگهبان ارسال کرده است. اما در مورد دوم مشخص نیست متنی که از سوی مجلس به شورای نگهبان ارسال شده، به تصویب مجلس رسیده است یا خیر؛ زیرا مجلس به این موضوع تصریح نکرده است، ضمن آنکه ارسال ضمیمه به همان شکل ارسالی لایحه دولت و عدم تنظیم آنها در اوراق رسمی مجلس شورای اسلامی و عدم امضای رئیس مجلس مؤید این موضوع است که مفاد اساسنامه به تصویب مجلس نرسیده است؛ لذا از این جهت ایراد سابق شورای نگهبان برطرف نشده است و اظهارنظر در مورد این اساسنامه ممکن نیست. جهت رفع این ایراد باید تمامی مواد این اساسنامه در مجلس مورد بررسی قرار گرفته و به تصویب برسند؛ زیرا تصویب کلی یک لایحه، بدون ورود در جزئیات، مصوبه مجلس تلقی نمی‌شود و از این نظر، شورای نگهبان قادر به اظهارنظر درباره آن نیست. ب) به موجب اصل ۸۰ قانون اساسی گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت، باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. بر این اساس باید در هر مورد جزئیات مساعدت و کمک دولت، به تصویب مجلس برسد، نه اینکه اجازه کلی به دولت داده شود، تا به هر نحو و میزان، اقدام نماید؛ لذا اطلاق عبارت «کمک» در ماده واحده که شامل وام و کمک مالی بلاعوض نیز می‌شود، از این جهت که این اجازه به صورت کلی می‌باشد، مغایر با قانون اساسی است.

۳-۱-۲- نظر شورای نگهبان

۱. مجلس شورای اسلامی جهت رفع ایراد سابق شورای نگهبان، صرفاً متن لایحه ارسالی دولت پیرامون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه (سازمان کنفرانس اسلامی)» را به صورت ضمیمه به شورای نگهبان ارسال کرد.

- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی
برسد؛ لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیر رسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های
مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمایم آن به صورت رسمی
تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

- همان‌گونه که در نامه قبلی شورای نگهبان آمده است اساسنامه موجد این صندوق باید به تصویب مجلس
محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و مشخص نیست
که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس به
صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

۴- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه مصوب ۱۳۹۰/۱۲/۹ مجلس شورای اسلامی (مرحله سوم)

۴-۱- ماده واحده

” ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه» وابسته به بانک توسعه اسلامی به شرح مقررات پیوست و با پذیره‌نویسی یکصد میلیون دلار عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق‌السهم مربوط اقدام و در افزایش سرمایه‌های آتی صندوق مذکور با تصویب هیئت وزیران مشارکت نماید.”

۴-۱-۱- نظرات استدلالی

۴-۱-۱-۱- دیدگاه عدم مغایرت

ایراد سابق شورای نگهبان دو موضوع را در بر می‌گرفت؛ یکی عدم تصریح به تصویب اساسنامه موجد این صندوق در مجلس شورای اسلامی بود که برای رفع این ایراد، ضمیمه ارسالی مصوبه (اساسنامه) در اوراق رسمی با تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب به امضای رئیس مجلس رسیده و به تصویب این اساسنامه نیز در مجلس شورای اسلامی تصریح شده است؛ لذا ایراد سابق شورا از این جهت برطرف شده است. ایراد دوم، مغایرت اجازه به دولت برای ارائه کمک به «صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه» به صورت کلی و عدم تعیین مبلغ آن با اصل ۸۰ قانون اساسی بود که با حذف کمک و تعیین مبلغ یکصد میلیون دلار برای پذیره‌نویسی و عضویت، این ایراد نیز برطرف شده است.

۴-۱-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده واحده مزبور را با توجه به اصلاحات به عمل آمده در مجلس شورای اسلامی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

۴-۲- بند (۳) ماده ۵

”ماده ۵- مبلغ اصلی

۱- مبلغ اصلی مورد نظر صندوق ده میلیارد دلار آمریکا می‌باشد.

۲- مبلغ اصلی شامل مبالغ مشارکت بانک، کشورهای عضو بانک و مؤسسات کشورهای عضو بانک می‌باشد.

۳- هر میزان از مبلغ اصلی که به صندوق پرداخت شود باید به عنوان وقف و طبق قوانین شریعت اسلامی حاکم بر اوقاف اسلامی نگهداری شود. وقف مشروط بر تداوم فعالیت صندوق خواهد بود.

۴-۲-۱- نظرات استدلالی

۴-۲-۱-۱- دیدگاه مغایرت

الف) به موجب بند (۳) این ماده، مبلغی که به صندوق پرداخت شود باید به عنوان وقف و طبق قوانین شریعت اسلامی حاکم بر اوقاف اسلامی نگهداری شود. این وقف مشروط بر تداوم فعالیت صندوق خواهد بود. به عبارت دیگر مبلغ مشارکت اعضا به صورت دلار و با نیت و عنوان وقف به صندوق مذکور واریز می‌شود. این در حالی است که بر اساس نظر غالب فقهای امامیه، حقیقت وقف، «تحبیس العین و تسبیل المنفعه» است و بنابراین چیزی قابلیت وقف شدن دارد که ماندگاری، بقا و ایستایی داشته باشد؛^۲ لذا ارزش پول از آنجا که ماندگاری ندارد، قابل وقف شدن نیست؛ زیرا استفاده از آن، همراه با استهلاک است. البته در این میان معدودی از علما وقف پول را پذیرفته‌اند، آن هم در مواردی که درهم و دینار کاربردی زینتی، قدمتی و عتیقه داشته باشند. در نتیجه بر اساس مبانی فقهی شیعه، وقف پول و ارزش به این صورت که مالیت پول وقف و عین آن استفاده و غیر آن جایگزین شود، از سوی فقهای امامیه پذیرفته نشده است؛ لذا این بند ماده به این علت که پول در صندوق حبس نمی‌شود، بلکه مورد استفاده و داد و ستد قرار می‌گیرد، مغایر با موازین شرعی است.

ب) این برداشت از ماده که مبلغ مشارکت اعضا به تملیک صندوق (به عنوان یک شخصیت حقوقی) در می‌آید و صندوق به عنوان یک عین، وقف می‌گردد، مغایر تصریح ماده می‌باشد که بیان کرده است «هر میزان از مبلغ اصلی که به صندوق پرداخت شود باید به عنوان وقف و طبق قوانین شریعت اسلامی حاکم بر اوقاف اسلامی نگهداری شود.» زیرا ماده به صراحت اعلام کرده است مبلغ مشارکت از سوی اعضا به عنوان وقف به صندوق پرداخت می‌گردد و نه اینکه مبلغ مشارکت به تملیک صندوق در آمده و صندوق به عنوان یک عین، وقف می‌گردد؛ لذا این برداشت از ماده صحیح نمی‌باشد.

۴-۲-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

الف) مبنای وقف، روایت منقول از رسول اعظم صلی الله علیه و آله و سلم «حَبَّسَ الْأَصْلَ وَ سَبَّلَ الثَّمَرَ» است که بر اساس آن، چیزی که اصل آن ماندگاری، بقا و ایستایی دارد و منفعتش قابل استفاده (قابل انتفاع) باشد، قابلیت وقف را دارد. در مورد وقف پول، آن چیزی که حبس می‌شود اعتبار، ارزش و مالیت پول است و نه عین اسکناس؛ لذا به این ماده از این جهت که وقف پول را پذیرفته است ایرادی وارد نیست.

۲. موسوی خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۶۹، مسأله ۳۱: «يعتبر في الموقوف أن يكون عينا مملوكة يصح الانتفاع به منفعة محللة مع بقاء عینه بقاء معتدا به»؛ همچنین گلپایگانی، محمدرضا، مجمع المسائل، ج ۲، ص: ۳۴۹: «وقف پول، صحیح نیست».

ب) آنچه از بند (۳) این ماده بر می‌آید این است که مبلغ مشارکت اعضا به صندوق مذکور به عنوان یک شخصیت حقوقی واریز شده و به تملیک صندوق در می‌آید و این صندوق به عنوان یک عین وقف می‌گردد. در نتیجه از آنجا که این صندوق به عنوان یک شخصیت حقوقی وقف گردیده است و همراه با مورد استفاده قرار گرفتن، قابلیت ماندگاری، بقا و ایستایی دارد؛ لذا این ماده از این جهت مغایرتی با موازین شرعی ندارد.

۴-۲-۲- نظر شورای نگهبان

وقف پول به نحو مذکور در بند (۳) ماده (۵)، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۴-۳- بند (۵) ماده ۵

”ماده ۵- مبلغ اصلی

...

۵- بهره‌گیری از درآمد وقف باید طبق قوانین، دستورالعمل‌ها و رویه‌هایی باشد که توسط هیئت مدیره تعیین می‌گردد.”

۴-۳-۱- نظرات استدلالی

۴-۳-۱-۱- دیدگاه مغایرت

الف) به موجب این بند از ماده (۵)، شیوه بهره‌گیری از درآمد وقف بر اساس قوانین، دستورالعمل‌ها و رویه‌هایی خواهد بود که توسط هیئت مدیره تعیین می‌گردد. بر اساس مقررات صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه، اعضای هیئت مدیره بر اساس حق رأیی که مبتنی بر مبلغ مشارکت اعضا است، تعیین می‌شوند؛ لذا اطلاق واگذاری تعیین قوانین، دستورالعمل‌ها و رویه‌های بهره‌گیری از درآمد وقف به هیئت مدیره، از آنجا که ممکن است این تصمیمات در مواردی مغایرت با موازین شرع باشد، مغایر با موازین شرع است.

ب) به رغم وجود بند (۵) ماده (۱۴) مقررات صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه که باید تمامی معاملات و فعالیت‌های صندوق مطابق شریعت اسلامی باشند، اما عبارت «شریعت اسلامی» نیز دارای مفهومی موسع است و تمامی مذاهب اسلامی را در بر می‌گیرد که ممکن است در مواردی مغایر با مذهب شیعه اثنی عشری باشد؛ لذا ایراد مغایرت با شرع به رغم وجود بند (۵) ماده (۱۴) نسبت به بند (۵) ماده (۵) وارد است.

۴-۳-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

الف) در مورد ایراد امکان مغایرت قوانین، دستورالعمل‌ها و رویه‌های مصوب هیئت مدیره با موازین شرعی، از آنجا که به موجب بند (۵) ماده (۱۴) مقررات صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه، تمامی معاملات و فعالیت‌های صندوق باید با شریعت اسلامی مطابقت داشته باشد، مغایرت این قوانین، دستورالعمل‌ها و رویه‌ها با موازین شرعی منتفی است و از این جهت ایرادی به این بند وارد نیست.

ب) با توجه به ماده (۴) و بند (۴) ماده (۵) که هدف از تأسیس این صندوق و در آمد حاصل از وقف را جهت تأمین مالی برنامه‌ها و طرح‌های مختلف تولیدی و خدماتی برای کمک به کاهش فقر در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی می‌داند، اقدامی که هیئت مدیره انجام می‌دهد تصمیم‌گیری در مورد بهره‌گیری از درآمد وقف در جهت کاهش فقر در کشورهای اسلامی است و عملاً امکان مغایرت با شرع در این زمینه وجود ندارد؛ زیرا تصمیم‌گیری هیئت مدیره صرفاً تعیین محل مصرف این درآمدها است؛ لذا این ماده از این جهت مغایرتی با موازین شرع ندارد.

۴-۳-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده واحده مزبور را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

۴-۴- ماده ۱۱

”ماده ۱۱- رأی‌گیری

۳- به جز مواردی که صراحتاً در این مقررات ذکر شده است، تمامی مسائل مطرح شده در هیئت رئیسه در ارتباط با صندوق که نیازمند تصمیم‌گیری از طریق رأی‌گیری باشد، باید توسط رأی اکثریت اعضاء هیئت رئیسه حاضر در جلسه اتخاذ شود.

...

۵- به جز مواردی که صراحتاً در این مقررات ذکر شده است، تمامی مسائل مطرح شده در هیئت مدیره که باید از طریق رأی‌گیری در مورد آن تصمیم‌گیری شود، با رأی اکثریت اعضاء هیئت مدیره حاضر در جلسه مورد تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد.

۴-۴-۱- نظرات استدلالی

۴-۴-۱-۱- دیدگاه مغایرت

بندهای (۳) و (۵) این ماده بیان می‌دارد هیئت رئیسه و هیئت مدیره در مورد تمامی مسائل مطرح شده در هیئت رئیسه و هیئت مدیره که نیازمند تصمیم‌گیری از طریق رأی‌گیری باشد- البته به جز مواردی که صراحتاً در این مقررات حکم آنها ذکر شده است- با رأی اکثریت اعضاء حاضر در جلسه اتخاذ تصمیم می‌کنند. از آنجا که بر

اساس مقررات صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه، اعضای هیئت مدیره و هیئت رئیسه بر اساس حق رأیی که مبتنی بر مبلغ مشارکت اعضاء است، تعیین می‌گردند؛ لذا اطلاق تصمیم‌گیری با رأی اکثریت اعضاء حاضر در جلسه توسط، با توجه به یکی از اهداف صندوق که توسعه انسانی و از جمله آموزش است، مغایر با موازین شرع است؛ زیرا اطلاق آموزش شامل آموزش عقاید و مذهب نیز می‌شود که ممکن است تصمیمات هیئت مدیره و هیئت رئیسه در این زمینه، مغایر با فقه امامیه باشد. از این جهت، این مصوبه مغایر با شرع است.

۴-۴-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده مزبور را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

۴-۵- ماده ۱۶

"ماده ۱۶ - تعلیق یا خاتمه عملیات صندوق

...

۲- هرگاه شریکی که عضو بانک می‌باشد، بر اساس ماده (۴۴) اساسنامه یا بر اساس بند (۱) فوق به حالت تعلیق در آید، تا زمان رفع تعلیق، به عنوان یکی از شرکاء مجاز به اعمال هیچ‌گونه حقی نخواهد بود.

۳- بدون این که خدشه‌ای به بند (۵) زیر وارد آید تعلیق موقت عملیات بانک بر اساس ماد (۴۶) اساسنامه، خود به خود به عنوان تعلیق موقت عملیات صندوق محسوب خواهد شد. در این صورت عملیات صندوق در مورد تعهدات جدید تا زمان بررسی بیشتر و اقدام هیئت رئیسه، به طور موقت به حالت تعلیق در خواهد آمد.

۴- در صورتی که هیئت رئیسه بر اساس ماده (۴۷) اساسنامه تصمیم به خاتمه عملیات بانک بگیرد، چنین خاتمه‌ای خود به خود به عنوان خاتمه عملیات صندوق محسوب خواهد شد، مگر آنکه هیئت رئیسه تصمیم دیگری اتخاذ نماید.

۵- شریکی که به موجب ماده (۴۳) اساسنامه از عضویت در بانک خارج می‌شود یا به موجب ماده (۴۴) اساسنامه، عضویت آن ملغی می‌گردد، مستحق هیچ پرداخت یا بازپرداخت مشارکت آن در صندوق نخواهد بود، مگر آنکه عملیات صندوق طبق بند (۴) یا (۶) فوق خاتمه یابد."

۴-۵-۱- نظرات استدلالی

۴-۵-۱-۱- دیدگاه ابهام

تأسیس صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه و تصویب مقررات آن بر اساس ماده (۱۰) و بند (۱) ماده (۲۹) اساسنامه موجد بانک توسعه اسلامی است و در مواد متعددی از این مقررات به اساسنامه بانک توسعه اسلامی اشاره شده است. این در حالی است که قانون عضویت جمهوری اسلامی ایران در بانک توسعه اسلامی مصوب ۱۳۶۶/۱۱/۰۶ صرفاً مشتمل بر اجازه دولت جمهوری اسلامی ایران به عضویت بانک توسعه اسلامی و تعیین میزان سهام ایران در این بانک است و اساسنامه بانک مذکور به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده است، در نتیجه اساسنامه مذکور حداقل در مواردی که در این مقررات به آن اشاره شده است باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد تا امکان اظهار نظر پیرامون آن ممکن گردد؛ لذا این ماده از این جهت دارای ابهام است.

۴-۵-۲- نظر شورای نگهبان

در موارد متعدد این لایحه به اساسنامه موجد بانک توسعه اسلامی اشاره شده، با توجه به اینکه مشخص نیست آیا اساسنامه مزبور به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر، ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۴-۶- ماده ۱۹

"ماده ۱۹- اصلاحات"

این مقررات با رعایت ماده (۱۱)، می‌تواند با اکثریت آراء دو سوم تعداد کل اعضاء هیئت رئیسه که از سه چهارم تعداد کل رأی اعضاء هیئت رئیسه کمتر نباشد، اصلاح شود. این اصلاحات از تاریخ تعیین شده توسط هیئت رئیسه نافذ خواهد شد."

۴-۶-۱- نظرات استدلالی

۴-۶-۱-۱- دیدگاه مغایرت

به موجب ماده (۱۹) مقررات صندوق همبستگی اسلامی برای توسعه، هر عضو این صندوق می‌پذیرد که این مقررات با رعایت ماده (۱۱)، با اکثریت آراء دو سوم تعداد کل اعضاء هیئت رئیسه که از سه چهارم تعداد کل رأی اعضاء هیئت رئیسه کمتر نباشد، اصلاح شود. بر این اساس کشورهای عضو و از جمله جمهوری اسلامی ایران می‌پذیرد که به تغییرات و اصلاحات در مقررات صندوق پایبند باشند. این در حالی است که بر اساس اصل ۷۷ قانون اساسی، عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، در نتیجه هرگونه تغییر در این موافقتنامه‌های بین‌المللی نیز باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد؛ لذا این مواد که تغییر و اصلاح در منشور و قواعد و مقررات مجمع را بدون تصویب مجلس شورای اسلامی پذیرفته و مجری دانسته است، با قانون اساسی مغایر است.

۴-۶-۲- نظر شورای نگهبان

ماده (۱۹) به جهت عدم تقیید به رعایت تشریفات مقرر در اصل ۷۷ قانون اساسی، مغایر با اصل مزبور شناخته شد.